

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

DCI.5533.122.2016.JW

Protokół kontroli doraźnej

1. Kontrolę przeprowadzono w Szkole Podstawowej im. Sz. Dobosza w Sońsku, ul. Szkolna 4, 06-430 Sońsk, której dyrektorem jest Marek Wudarczyk.
2. Nazwa i adres organu sprawującego nadzór pedagogiczny: Mazowiecki Kurator Oświaty, Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa. Kontrolę w dniu 07 ^{grudnia} ~~listopada~~ 2016 r. 13.12.2016 r. przeprowadziła starszy wizytator Janina Witkowska na podstawie upoważnienia z dnia 02 grudnia 2016 roku nr DCI.5533.122.2016.JW wydanego przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.
3. Tematyka kontroli: „Przestrzeganie praw dziecka i ucznia w kontekście respektowania przez szkołę powszechnie przyjętych norm społecznych”. Kontrola została przeprowadzona w związku z informacją otrzymaną od rady rodziców, dotyczącą nieprzestrzegania norm i zasad w szkole.
4. W trakcie kontroli przeprowadzono rozmowy z dyrektorem szkoły, wychowawcami klas IV – VI, przedstawicielami rady rodziców, pracownikami niepedagogicznymi, ankietowanie uczniów klas V – VI oraz dokonano analizy następującej dokumentacji:
 - statutu szkoły,
 - planów pracy wychowawców klasowych (klasy IV – VI) na rok szkolny 2016/2017,
 - bieżącej dokumentacji dotyczącej przestrzegania praw ucznia (notatki służbowe z dnia 03 i 04 listopada 2016 r.),
 - koncepcji pracy szkoły,
 - dzienników lekcyjnych (klasy IV – VI) na rok szkolny 2016/2017,
 - programu wychowawczego i profilaktyki,
 - harmonogramu dyżurów nauczycieli na rok szkolny 2016/2017,
 - planu nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2016/2017.Przeanalizowano także zapis kamer monitoringu w dniu 02 listopada 2016 r. ze zwróceniem uwagi na godz. 11.47.16 w celu ustalenia zachowań uczniów, stwierdzenia prawidłowości pełnienia dyżurów w czasie przerw oraz reakcji nauczycieli na niewłaściwe zachowania uczniów.
5. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnione nieprawidłowości. **Statut szkoły** - w statucie szkoły znajdują się zapisy odnoszące się do tworzenia w szkole optymalnych warunków realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innej działalności statutowej oraz zapewnienia każdemu uczniowi warunków niezbędnych do jego rozwoju, podnoszenia jakości pracy szkoły i jej rozwoju organizacyjnego. Jest stwierdzenie, że działalność dydaktyczna, wychowawcza

Parafy*.....
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

i opiekuńcza organów szkoły i organizacji szkolnych jest zgodna z zasadami pedagogiki, przepisami prawa oraz ideami zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz Konwencji Praw Dziecka. Inny zapis mówi, że szkoła zapewnia uczniom pełny rozwój umysłowy, moralno- emocjonalny i fizyczny, zgodnie z ich potrzebami i możliwościami psychofizycznymi, w warunkach poszanowania ich godności osobistej oraz wolności światopoglądowej i religijnej. Statut określa szczegółowo zakres zadań nauczycieli (w tym wychowawców klasowych) prowadzących zajęcia w szkole i ełniących dyżury podczas przerw lekcyjnych związanych z:

- reagowaniem na wszelkie przejawy zachowań uczniów odbiegające od przyjętych norm,
- odpowiedzialnością za życie, zdrowie i bezpieczeństwo uczniów w czasie prowadzonych lekcji oraz innych zajęć organizowanych przez szkołę,
- planowaniem i organizowaniem wspólnie z uczniami i ich rodzicami różnych form życia zespołowego - ustalaniem treści i formy zajęć tematycznych na godzinach do dyspozycji wychowawcy.

W statucie szkoły jest zapis dotyczący szczegółowych zasad wsparcia nauczycieli przez pracowników administracji i obsługi w zakresie:

- kulturalnego i życzliwego traktowania uczniów oraz innych osób przebywających na terenie szkoły,
- dbania o bezpieczeństwo uczniów, szanowania ich godności osobistej oraz służenia im radą i pomocą,
- prezentowania postawy godnej do naśladowania przez uczniów,
- przestrzegania przepisów i zasad bhp,
- niezwłocznego zawiadomienia dyrektora szkoły o wszelkich dostrzeżonych zdarzeniach, noszących znamiona przestępstwa lub stanowiących zagrożenie dla zdrowia lub życia uczniów.

W statucie znajdują się zapisy dotyczące praw i obowiązków uczniów, np. prawa do opieki wychowawczej i warunków pobytu w szkole zapewniających bezpieczeństwo, do ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej oraz poszanowania jego godności i obowiązku przestrzegania zasad kultury współżycia w odniesieniu do kolegów, nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Plany pracy wychowawców klasowych – są one zgodne z programem wychowawczym, natomiast brakuje w nich tematów odnoszących się do wniosków z nadzoru pedagogicznego z poprzedniego roku szkolnego (zapewnienie pełnego bezpieczeństwa dzieciom podczas zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, zajęć pozalekcyjnych, przerw międzylekcyjnych, wycieczek) oraz zdiagnozowanych problemów wychowawczych zawartych w programie profilaktyki, np. dotyczących braku kultury osobistej u uczniów, zaburzeń w komunikacji uczeń – uczeń, uczeń – osoba dorosła, braku dyscypliny oraz niskiej kultury języka.

Koncepcja pracy szkoły - opracowana na lata 2013 – 2018 zawiera misję i wizję szkoły, sylwetkę absolwenta, formy działalności wychowawczo – opiekuńczej. W tych treściach zawarte są pożądane postawy i normy społeczne, których uczeń powinien przestrzegać.

Program wychowawczy i profilaktyki - Program wychowawczy opracowany na lata 2016 - 2019 zawiera między innymi prawa i obowiązki uczniów oraz pożądaną sylwetkę absolwenta, cele wychowawcze i działania je realizujące. Program profilaktyki zawiera zdiagnozowane

Parafy*.....
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

problemy wychowawcze oraz zadania wynikające z programów profilaktycznych (zapobiegających niepożądanym zachowaniom) i projektów planowanych do realizacji we współpracy z podmiotami środowiska lokalnego.

Harmonogram dyżurów nauczycielskich podczas przerw - nauczyciele zostali zapoznani z harmonogramem dyżurów pełnionych podczas przerw międzylekcyjnych (na boisku oraz korytarzach w dwóch budynkach). Harmonogramy są wywieszane w pokojach nauczycielskich.

Plan Nadzoru Pedagogicznego – z analizy planu nadzoru pedagogicznego z dn. 13 września 2016 r. wynika, że dyrektor realizując zadania w tym zakresie, wykorzystuje wszystkie formy nadzoru, tj. ewaluację, kontrolę i wspomaganie. Plan nadzoru pedagogicznego zawiera wnioski z nadzoru z poprzedniego roku szkolnego. W ramach wspomagania zaplanowano szkolenie w zakresie „Time Out” w szkole, czyli reagowania w przypadku trudnych zachowań uczniów.

Na podstawie monitoringu szkolnego stwierdzono, że w dn. 02 listopada br. podczas długiej przerwy doszło do incydentu. Czterech uczniów zachowywało się wobec dyżurującego nauczyciela w sposób naganny, polegający na używaniu wobec niego przezwiska. Nauczyciel nie zareagował na niewłaściwe ich zachowania. Zrobiła to p. woźna, poprzez symulację uderzenia jednego z czterech uczniów w głowę. Z monitoringu jednoznacznie wynika, że uczeń nie został uderzony.

Reakcję p. woźnej uczniowie potraktowali jako naruszenie ich godności osobistej. W związku z tym odbyły się spotkania wyjaśniające, a ze spotkań zostały sporządzone notatki służbowe. Wynika z nich, że ci czterej uczniowie zgłosili swoje roszczenia do wychowawcy, a wychowawca poinformował dyrektora, który zorganizował spotkania z uczniami zamieszkanymi w powyższą sprawę, matkami dwóch uczniów, woźną szkolną, nauczycielem pełniącym dyżur i pedagogiem szkolnym. W związku z zaistniałym zdarzeniem dnia 07 listopada br. dyrektor szkoły ukarał p. woźną karą porządkową tj. karą nagany, zgodnie z art. 108 kodeksu pracy. W efekcie w dniu 30 listopada 2016 r. z woźną rozwiązana została umowa o pracę na mocy porozumienia stron. Nie zostały natomiast wyciągnięte konsekwencje wobec źle zachowujących się uczniów ani wobec nauczyciela, który nie reagował na złe zachowanie uczniów podczas pełnienia przydzielonego dyżuru.

Z rozmowy z dyrektorem, nauczycielami/wychowawcami klas IV- VI, radą rodziców, pracownikami niepedagogicznymi wynika, że relacje łączące społeczność szkolną nie zawsze oparte są na szacunku i zaufaniu, co przekłada się również na kontakty z uczniami. Nauczyciele są podzieleni lub opowiadają się nieformalnie za poprzednią dyrekcją, inni widzą nadzieję w nowym zarządzaniu. Uczniowie często są manipulowani i oscylują pomiędzy dobrem i złem. Z wypowiedzi nauczycieli wynika, że uczniowie mają problem z przestrzeganiem norm i zasad obowiązujących w szkole, co wynika również z ankiet wypełnionych przez uczniów klas V – VI. Zasady właściwego zachowania się w szkole zna 59 z 74 uczniów, a zawsze przestrzega ich tylko 43 ankietowanych uczniów. Nauczyciele na początku roku szkolnego informują wszystkich uczniów o ich prawach i obowiązkach, co można stwierdzić na podstawie zapisów tematów w dziennikach klas IV – VI. Ankietowani uczniowie (60 z 74) potwierdzają tę tezę, pozostali (14 z 74) nie wiedzą co o tym sądzą. Podobnie wygląda temat obowiązków uczniów - 62 z 74 deklaruje, że uczniowie byli informowani o obowiązkach. W kontekście przestrzegania norm i zasad uczniowie wypowiedzieli się w ankietach na temat bezpieczeństwa. Ankietowani (40 z 74) deklarują, że w szkole przed lekcjami i w czasie przerw czują się bezpiecznie, 23 z 74 twierdzi, że są

Parafy*.....
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

miejsca, np. szatnia, łazienka, boisko, w których czują się bezpiecznie, gdy widzą w pobliżu nauczyciela, 4 z 74 nie wie co o tym sądzić, a 2 z 74 nie czują się bezpiecznie przed lekcjami i podczas przerw. W czasie lekcji ankietowani uczniowie (5 z 74) nie czują się bezpiecznie ze względu na relacje uczeń – uczeń, uczeń – nauczyciel. Uczniowie (5 z 74) deklarują w ankietach, że w szkole ma miejsce dyskryminacja. Twierdzą, że są tacy nauczyciele w szkole, którzy źle traktują niektórych uczniów, a 3 z 74 ankietowanych uczniów twierdzi, że nie mają zaufania do żadnego z nauczycieli, którzy ich uczą. Na przemoc emocjonalną wskazuje 12 z 74 uczniów, a fizyczną stosowaną przez pracowników niepedagogicznych 19 z 74 uczniów. Agresji fizycznej doświadcza od innego ucznia 29 z 74 uczniów, a od nauczyciela 4 z 74.

Z rozmowy z radą rodziców wynika, iż rodzice nie znają swoich kompetencji, z których mogą korzystać. Zatwierdzili program wychowawczy i profilaktyki, nie wiedząc co one zawierają i nie korzystając z prawa wpływu na ich treści i modyfikacje.

Z zewnętrznego nadzoru pedagogicznego wynika, że w Szkole Podstawowej im. Sz. Dobosza w Sońsku w dn. 27 kwietnia 2015 r. przeprowadzono kontrolę (znak sprawy: DCI.5533.29.2015.EG), dotyczącą prawidłowości realizowanych przez szkołę zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom w czasie pobytu w szkole. Wydano zalecenia, które m.in. odnosiły się do planowania pracy wychowawczej bez diagnozy potrzeb środowiska szkolnego i uwzględniania wniosków z nadzoru pedagogicznego, nieskuteczności nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły w szczególności w zakresie kontroli realizacji przez nauczycieli i pracowników niepedagogicznych zadań mających wpływ na poczucie bezpieczeństwa uczniów, a także nieprzestrzegania kompetencji rady rodziców. Dyrektor pismem z dn. 03.06.2015 r. ustosunkował się do zaleceń, podając sposób ich wykonania. Podjęte działania w tym zakresie nie mają jednak znamion systemowości i nie przynoszą oczekiwanych efektów dotyczących poprawy efektywności pracy szkoły w obszarze wychowania i profilaktyki.

Wnioski i uwagi:

- Prawa ucznia i dziecka zagwarantowane są zapisami w dokumentach szkolnych (statut, program wychowawczy, profilaktyki) zawierających treści związane z obszarami dydaktyki, wychowania i opieki nad uczniami, jednak nie są przestrzegane w codziennej pracy z uczniami;
- W szkole jest harmonogram dyżurów nauczycielskich, ale nie są one pełnione w sposób dający uczniom poczucie bezpieczeństwa. Niewłaściwe pełnienie dyżurów przez nauczycieli zaburza podmiotowość całej społeczności szkolnej;
- Nauczyciele nie reagują na niewłaściwe zachowania uczniów, na co wskazuje zapis monitoringu z dnia 02 listopada br., a także wypowiedzi dyrektora, że nie wszyscy nauczyciele wywiązują się należycie z pełnionych dyżurów podczas przerw;
- Plany pracy wychowawców klasowych nie w pełni odpowiadają zdiagnozowanym potrzebom wychowawczym, w tym związanych z przestrzeganiem norm i zasad obowiązujących w szkole;
- Atmosfera panująca w szkole nie sprzyja procesowi dydaktycznemu i wychowawczemu oraz integracji całej społeczności szkolnej i rodziców;
- Postawy niektórych pracowników szkoły nie licują z pełnioną przez nich funkcją w procesie edukacji uczniów, co sprawia, że w szkole zachwiany jest system wartości, w tym prawidłowe rozumienie przez uczniów ich praw i obowiązków;

Parafy*.....
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

Zalecenia:

1. Dokonywać analizy skuteczności działań, a pracę wychowawczą planować w oparciu o rozpoznane potrzeby środowiska szkolnego oraz wnioski z nadzoru pedagogicznego w tym zakresie.

Podstawa prawna: § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dn. 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2009 nr 168 poz. 1324 ze zm. w zw. z § 2 ust. 1 pkt 1 i 2 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dn. 21.05.2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół Dz. U. nr 61, poz. 624 ze zmianami).

Termin realizacji: od dnia otrzymania protokołu.

2. Nadzór pedagogiczny realizować z uwzględnieniem wniosków wynikających z bieżącej pracy oraz wyników nadzoru wewnętrznego i zewnętrznego.

Podstawa prawna: § 20 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dn. 07 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2009, nr 168, poz. 1324 ze zmianami).

Termin realizacji: od dnia otrzymania protokołu.

3. Włączać radę rodziców do decydowania o życiu szkoły zgodnie z jej kompetencjami zawartymi w statucie szkoły.

Podstawa prawna: Statut szkoły (Rozdz. III § 5) w związku z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o systemie oświaty z dn. 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 i 1954).

Termin realizacji: od dnia otrzymania protokołu.

4. Zadania kierownika zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami wykonywać w sposób zapewniający pełną realizację ich zadań.

Podstawa prawna: Statut szkoły (Rozdz. V: Nauczyciele i inni pracownicy szkoły) zgodnie z art. 39 ust.3, pkt 2 ustawy o systemie oświaty z dn. 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 i 1954).

Termin realizacji: od dnia otrzymania protokołu.

Ujawnione nieprawidłowości, w zakresie nieobjętym tematyką kontroli: nie dotyczy.

Dyrektor szkoły ma prawo zgłosić Mazowieckiemu Kuratorowi Oświaty w ciągu 7 roboczych dni od dnia otrzymania protokołu kontroli pisemne, uzasadnione zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole.

Protokół podpisali:

Marek Wudarczyk **DYREKTOR SZKOŁY:** *mgr Janina Witkowska*
(dyrektor szkoły/placówki) *mgr Marek Wudarczyk* (przeprowadzający kontrolę)

Miejscowość i data

Ciechanów, dn. 13.12.2016r.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor szkoły/placówki, w której przeprowadzono kontrolę, a drugi włącza się do akt kontroli.

Parafy* *JS* *hw*
kontrolującego/ych dyrektora szkoły/placówki

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji uwag i wniosków oraz zaleceń w terminie do 13 stycznia 2017 r. (na podstawie art. 33 ust. 6 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty- Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 i 1954.), a w przypadku wniesienia zastrzeżeń- w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu zastrzeżeń powiadomić organ sprawujący nadzór pedagogiczny o sposobie realizacji zaleceń oraz organ prowadzący szkołę lub placówkę o otrzymanych zaleceniach oraz sposobie ich realizacji.

Poświadczam odbiór protokołu kontroli

13.12.2016r. *Monch Włodarczyk* **DYREKTOR SZKOŁY**
(data, podpis i imienna pieczęć dyrektora szkoły/placówki)

SZKOŁA PODSTAWOWA
im. Szczepana Dobosza
w Sońsku ul. Szkolna 4
06-430 Sońsk tel. /0-23/ 671 30 12
REG. 000662965

Ciechanów, dnia *13.12.* 20*16* r.
(miejscowość)

Parafy*

[parafa]
kontrolującego/ych

[parafa]
dyrektora szkoły/placówki